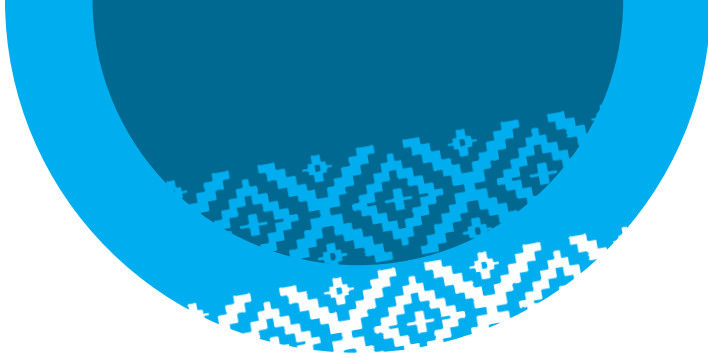

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مدیریت الهی

در رهنمودهای

بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران

حضرت امام خمینی (ره)

مؤسسه فرهنگی هنری قدر ولایت

سرشناسه:
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر:
مشخصات ظاهری:
شابک:
وضعیت فهرست نویسی
موضوع:
شناسه افزوده:
رده بندی کنگره
رده بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی

مدیریت الهی

در رهنمودهای بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران
حضرت امام خمینی (ره)

ناشر: موسسه فرهنگی هنری قدر ولایت

نوبت چاپ: ۱۰۱ / ۳۹۰
دوم ۱۳۹۹
شمارگان: ۳۰۰۰ جلد

حروفچینی: ظریفیان / لیتوگرافی: نیما / چاپخانه: نماد / صحافی: توسعه نوین

طرح جلد: امیر خلیلی فرد

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

شابک:

تلفن:

www.ghadr.110.ir

کلیه حقوق محفوظ و مخصوص ناشر است.

فهرست

مقدمه ۱۱

فصل اول

مراقبت از خود

- اصلاح خود و حرکت در مسیر مستقیم الهی ۱۵
- خودتان را اصلاح کنید ۱۸
- رعایت عدالت و کم کردن تشریفات ۱۹
- شما سوار بر مقام باشید! ۲۰
- ارتباط مدیران با مستمندان ۲۱
- تأثیرناپذیری از مقام و ریاستها ۲۲
- آزمایش الهی همگانی! ۲۵
- همهٔ مسؤولین در معرض امتحان الهی! ۲۸
- حفظ روحیهٔ خدمتگزاری نسبت به ملت ۳۱
- دوری از زندگی اشرافی ۳۲
- پرهیز از تشریفات در وزارتخانه‌ها ۳۳
- لزوم تعهد و هوشیاری ۳۴
- کسب و حفظ روحیهٔ استقلال و خودباوری ۳۵
- رعایت نظم و قانون و دوری از تفرقه ۳۶
- اهمیت ساده‌زیستی مسؤولان و روحانیت! ۳۷
- تأثیرگذاری و تأثیرپذیری افراد در مسؤولیتها! ۳۹
- ضرورت تقویت روحیه و ایمان مردم ۴۲
- خدمت صادقانه و بی‌منت به خانوادهٔ شهدا ۴۳

- ۴۵ ..... عدالت در رسیدگی به امور افراد ضعیف و برخوردار! .
- ۴۶ ..... ایستادگی و مبارزه با سختیها. ....
- ۴۷ ..... نکات تصریحی فصل اول. ....

فصل دوم

شرایط یک مدیر در نظام اسلامی

- ۵۱ ..... تقیّد به حکم خدا و قانون الهی. ....
- ۵۳ ..... تبعیت محض از اسلام. ....
- ۵۵ ..... اسلامی نمودن محیط کار. ....
- ۵۶ ..... قانون‌گرایی در عمل. ....
- ۵۸ ..... پیروی همه‌جانبه از امام علی علیه السلام. ....
- ۶۰ ..... همه در برابر قانون یکسانند. ....
- ۶۲ ..... حرکت بر محور قانون و وظایف تعیین شده. ....
- ۶۳ ..... نفع‌پرستی ممنوع! .....
- ۶۴ ..... تقوا! رمز موفقیت و کرامت فرد. ....
- ۶۶ ..... ضرورت داشتن تقوای سیاسی. ....
- ۶۷ ..... تکلیف ما، عمل به وظیفه. ....
- ۶۸ ..... امین بودن افراد در مسؤولیتها. ....
- ۷۰ ..... لزوم اهتمام به حفظ آبروی مردم. ....
- ۷۱ ..... ظلم‌ستیزی و خدمتگزاری به مردم. ....
- ۷۲ ..... حفظ پشتوانه مردمی نظام. ....
- ۷۳ ..... روحیه خدمتگزاری، نه فرمانفرمایی! .....
- ۷۵ ..... قبول مسؤولیت برای خدمت. ....
- ۷۷ ..... دوستی، رفاقت و محبت با مردم. ....
- ۷۹ ..... استقامت در برابر مشکلات! .....
- ۸۰ ..... رسیدگی به ضعیفا. ....
- ۸۱ ..... انسجام تشکیلاتی و استفاده بهینه از امکانات و نیروها. ....
- ۸۲ ..... رعایت نظم و انضباط و سلسله مراتب. ....
- ۸۳ ..... مصرف بیت‌المال در راستای مصالح مسلمین. ....

۸۵	تدین و تعهد، معیار تصدی مسؤلیت.....
۸۶	قدرت‌طلبی از آفات مدیریت!.....
۸۸	ضرورت عدم وابستگی افراد اطلاعات به گروهها و احزاب.....
۸۹	لزوم اجتناب نظامیان در ورود به احزاب و گروهها.....
۹۰	شجاعت در حلّ مسائل.....
۹۱	رسیدگی به خانواده شهدا و ایثارگران.....
۹۲	رعایت عدالت در امر قضاوت.....
۹۳	نکات تصریحی فصل دوم.....

فصل سوم

گزینش و انتخاب همکاران

۹۷	اهمیت ارزیابی و گزینش در تصدی مسؤلیتها.....
۹۹	شرط گزینش نیرو، دانش و تعهد باهم.....
۱۰۰	دقت در انتصاب.....
۱۰۱	گزینش اشخاص متعهد و متخصص.....
۱۰۲	شایسته‌گزینی.....
۱۰۳	دقت در انتخاب همکاران، عدم تعجیل در تصمیم‌گیریهای مهم، مشورت با کارشناسان.....
۱۰۴	استفاده از کارشناسان دلسوز، متعهد و اشخاص مطلع.....
۱۰۶	تربیت نیروی انسانی متعهد و سالم.....
۱۰۸	خدمتگزار به مردم پیدا کنید، نه خدمتگزار به خودتان!.....
۱۰۹	تعیین مجریان صالح.....
۱۱۰	تعیین مأمورین موافق با مردم.....
۱۱۲	وضع قوانین برای اعاده حقوق فقرا.....
۱۱۳	انتخاب استانداران لایق، متدین، متعهد، عاقل و سازگار با مردم.....
۱۱۴	رعایت اهلیت در انتخاب قضات.....
۱۱۵	ملاحظات هیأت‌های گزینش.....
۱۱۶	خطر نفوذ افراد ناصالح در ارگانها.....
۱۱۷	جلوگیری از نفوذ اشخاص منحرف.....
۱۱۸	نکات تصریحی فصل سوم.....

فصل چهارم نظارت، ارزیابی و مراقبت

- ۱۲۱ ..... مراقبت بر سیاست خارجی و عدم تغییر مسیر آن
- ۱۲۲ ..... تشویق و تنبیه در زمینه خبررسانی
- ۱۲۳ ..... تشویق و تنبیه برای همه
- ۱۲۴ ..... تشویق متخصصین در جهت خودکفایی
- ۱۲۵ ..... تشویق جوانان حزب اللهی
- ۱۲۶ ..... تشویق مبتکرین توسط دولت
- ۱۲۸ ..... لزوم مراقبت برنامه‌ها توسط افراد آگاه
- ۱۳۰ ..... نظارت دقیق بر سپاه
- ۱۳۱ ..... ضرورت جلوگیری از اعمال خودسرانه افراد غیرمسئول
- ۱۳۲ ..... نظارت بر رادیو، تلویزیون
- ۱۳۴ ..... مصونیت مملکت با نظارت فقیه و ولایت فقیه
- ۱۳۵ ..... نظارت بر انتخابات
- ۱۳۶ ..... نظارت دولت بر امور کشور
- ۱۳۷ ..... نظارت همگانی بر ادارات دولتی
- ۱۳۸ ..... نظارت و مشارکت مردم و دولت باهم در امور بازسازی کشور
- ۱۴۰ ..... لزوم نظارت همگانی بر رعایت قوانین
- ۱۴۲ ..... سپردن امور به مردم با نظارت دولت
- ۱۴۴ ..... اهتمام به حل مشکلات مردم
- ۱۴۶ ..... برخورد با تخلفات!
- ۱۴۸ ..... تحقیر بنیادهای ظلم و طاغوت با عمل و اخلاق اسلامی
- ۱۴۹ ..... نکات تصریحی فصل چهارم

فصل پنجم اهم امور و رعایت اولویتها

- ۱۵۳ ..... مشارکت دادن مردم در آبادانی کشور
- ۱۵۴ ..... اصلاح و تصفیه وزارتخانه‌ها

۱۵۵	.....	جلوگیری از ایجاد نارضایتی در ادارات
۱۵۷	.....	تغییر امور از شکل غربی به اسلامی
۱۵۸	.....	تصفیه افراد ناسالم از آموزش و پرورش
۱۶۰	.....	رهایی از وابستگی فرهنگی
۱۶۱	.....	اهمیت و ضرورت پاکسازی و سالم‌سازی دانشگاهها
۱۶۴	.....	مراقبت و جلوگیری از نفوذ منحرفین در دانشگاه
۱۶۶	.....	ضرورت اصلاح رادیو و تلویزیون
۱۶۷	.....	مراقبت از خط مشی نشریات
۱۶۹	.....	لزوم تعدیل سرمایه‌ها در نظام عادلانه اسلام
۱۷۰	.....	اولویت بازرسی در نهادهای انقلابی
۱۷۱	.....	انتقال تجارب و جذب نیروهای مؤمن به انقلاب
۱۷۳	.....	اولویتها در بازسازی و سازندگی کشور
۱۷۷	.....	تربیت اخلاق اسلامی
۱۷۹	.....	حفظ سیاست «نه غربی، نه شرقی»
۱۸۰	.....	لزوم تبلیغ حق در مقابل باطل
۱۸۲	.....	تبلیغات در ارزشها و اصول خدشه‌ناپذیر
۱۸۳	.....	ضرورت تحوّل فرهنگی
۱۸۵	.....	نکات تصریحی فصل پنجم

فصل ششم

هماهنگی و تعامل مدیران

۱۸۹	.....	ضرورت هماهنگی میان نیروهای انقلاب
۱۹۱	.....	هماهنگی بین نهادها
۱۹۲	.....	دعوت به همدلی و اتحاد
۱۹۳	.....	عمل به وظیفه قانونی و عدم مداخله در امور یکدیگر
۱۹۶	.....	اتحاد نیروها در مقابل شیطنتهای داخلی و خارجی
۱۹۷	.....	هماهنگی دولت و مجلس
۱۹۸	.....	برادری باهم و تضعیف نکردن یکدیگر
۱۹۹	.....	رفتار برادرانه، برای خدمت به مردم

- ۲۰۰ ..... پرهیز از بهانه‌جویی برای اختلاف‌افکنی
- ۲۰۱ ..... عدم تضعیف سیاست‌های یکدیگر
- ۲۰۳ ..... هماهنگی کامل ارتش، سپاه و بسیج
- ۲۰۴ ..... نکات تصریحی فصل ششم

فصل هفتم

ضرورت ارتباط و محبت با مردم

- ۲۰۷ ..... لزوم بیان خدمات انجام شده.
- ۲۰۸ ..... توسعه بخش‌های خصوصی
- ۲۱۰ ..... مدیریت متکی بر مردم
- ۲۱۱ ..... رفتار خوب با مردم و مشارکت دادن آنان در امور
- ۲۱۲ ..... مردم‌داری و به فکر آنان بودن.
- ۲۱۴ ..... حفظ پشتوانه مردمی نظام
- ۲۱۵ ..... حکومت بر قلب مردم
- ۲۱۶ ..... حکومت بر دلها، تنها راه اقتدار دولتها.
- ۲۱۸ ..... با مردم با محبت رفتار کنید.
- ۲۱۹ ..... من خدمتگزار ملت ایران هستم!
- ۲۲۰ ..... شما نوکر مردم هستید
- ۲۲۱ ..... صلاح مسئولین و کشور در مراد و دوستی با مردم.
- ۲۲۲ ..... رفتار برادرانه و رحمت‌آمیز.
- ۲۲۳ ..... برخورد با خوشرویی و دلجویی با مردم.
- ۲۲۵ ..... نکات تصریحی فصل هفتم
- ۲۲۶ ..... مجموعه نکات تصریحی
- ۲۳۰ ..... نمایه موضوعی

مقدمه

اداره جوامع انسانی نیاز به ویژگیها و خصوصیتی در حاکمان و نوع حکومت دارد. حکومتهایی که بر پایه ماده و اصالت آن شکل گرفته و در صورتهای استبدادی، شاهنشاهی و لیبرال دموکراسی و سوسیالیسم ظاهر شده‌اند، ویژگیهایی را مد نظر قرار داده‌اند که بتواند روابط انسانها با یکدیگر را بر پایه سود و بهره بیشتر و حداکثر در رعایت حُسن همجواری، تنظیم و کنترل نماید. مردانی در این نظامها حرف اول را می‌زنند که رفاه مادی شهروندان را بهتر تأمین کنند.

در ادیان الهی بویژه در کاملترین آنها یعنی اسلام، حکومت بر مبنای باورها و اعتقادات اسلامی، صورت مردمسالاری دینی دارد. یعنی مشروعیت از سوی خداوند و مقبولیت و پذیرش از سوی مردم، آمیزه‌ای بسیار شکوهمند و بی‌نقص بوجود آورده است. در این نظام، کسی حرف اول را می‌زند و حاکمیت را در دست می‌گیرد که ایمان عمیق به خدای متعال داشته و در عمل، پاک و مهذب؛ و در علم، فقیه و آگاه و در اداره جامعه، مدیر و مدبر باشد. چنین کسی می‌تواند رفاه مادی را با تعمیق معنویت، آبادانی دنیا را با سعادت آخرت، پیشرفت را با عدالت، توأم و همراه و پیاده کند.

حضرت امام خمینی(ره) در یک جمله کوتاه اما در معنا و رسایی، بسیار بلند؛ این مسأله را مطرح و مقایسه می‌نمایند و جان کلام همین است ولا غیر:

باید عرض کنم که سیاست برای روحانیون و برای انبیاء و برای اولیای خدا حقی است، لکن سیاستی که آنها دارند، دامنه‌اش با سیاستی که اینها دارند فرق دارد. ما اگر فرض کنیم که یک فردی هم پیدا بشود، که سیاست صحیح را اجرا کند، نه به آن معنای شیطانی فاسدش، یک حکومتی، یک رئیس‌جمهوری، یک دولتی سیاست صحیح را هم اجرا کند و به خیر و صلاح ملت باشد، این سیاست یک بُعد از سیاستی است که برای انبیا بوده است و برای اولیاء و حالا برای علمای اسلام. انسان یک بُعد ندارد، جامعه هم یک بُعد ندارد، انسان فقط یک حیوانی نیست که خوردن و خوراک همه شؤن او باشد.

سیاستهای شیطانی و سیاستهای صحیح اگر هم باشند امت را در یک بُعد هدایت می‌کند و راه می‌برد و آن بُعد حیوانی است. بعد اجتماع مادی است و این سیاست یک جزء ناقصی از سیاستی است که در اسلام برای انبیا و برای اولیا ثابت است. آنها می‌خواهند ملت را، ملت‌ها را، اجتماع را، افراد را هدایت کنند، راه ببرند در همه مصالحی که از برای انسان متصور است، از برای جامعه متصور است. همانی که در قرآن صراط مستقیم گفته می‌شود، إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ما در نماز می‌گوییم. ملت را، اجتماع را، اشخاص را راه ببرد به یک صراط مستقیمی که از اینجا شروع می‌شود و به آخرت ختم می‌شود. الی الله است ...

سیاست این است که جامعه را هدایت کند و راه ببرد، تمام مصالح جامعه را در نظر بگیرد و تمام ابعاد انسان و جامعه را در نظر بگیرد، و اینها را هدایت کند به طرف آن چیزی که صلاحشان هست، صلاح ملت هست، صلاح افراد هست و این مختص به انبیاست. دیگران این سیاست را نمی‌توانند اداره کنند. این مختص به انبیا و اولیاست و به تبع آنها به علمای بیدار اسلام.^۱

حضرت امام خمینی (ره)، با پیروزی انقلاب اسلامی، در عمل نشان دادند که رهبری در نظام اسلامی، با رهبری در نظامهای مادی چقدر تفاوت‌های اساسی دارد. حضرت امام به مردم با تمام وجود معتقد و علاقمند بودند و برای دین و دنیای آنان بسیار تلاش کردند و نمونه‌ای از یک مدیریت و رهبری اسلامی را نشان دادند. علاوه بر آنچه در عمل از امام شاهد بودیم، در رهنمودهای خود نیز ویژگیها و بایسته‌های این نوع مدیریت، یعنی مدیریت الهی و مبتنی بر اسلام را، تبیین نمودند. سیره نظری حضرت امام، اگرچه مبتنی بر آموزه‌های اسلام و سنت نبوی و سیره علوی است، اما در دنیای مادی امروز، یک نظریه کاربردی و عملیاتی است که مدیریت و رهبری مبتنی بر فرضیه‌های مادی را به چالشی جدی کشیده است. ما در این مجموعه که بنا به بضاعت خودمان تدارک دیدیم - و معتقدیم جزئی کوچک از رهبری و مدیریت الهی حضرت امام است - تلاش کردیم توشه‌ای را فراروی مدیران نظام - در هر سطحی - قرار دهیم تا با تقید و عمل بدان، قدم در راه امام گذارند و عملاً وفادار و پیرو امام باشند. ان شاء الله

مؤسسه فرهنگی هنری قدر و لایت